

ja etenkin oksia jyrstättäväksi tasaisin väliajoin, sillä marsun hampaat kasvavat koko ajan, ja kuluvat vain kovaa nakertamalla.

Kasvien valinnassa kannattaa kiinnittää huomiota myös muihin ravinteisiin. Lähes pelkkää vettä sisältäviä kurkkua ja salaattia ei kannata syöttää suuria määriä, vaan makupalana silloin

tällöin. Porkkanassa on runsaasti karoteenia, B- ja C-vitamiinia, ja sitä voidaanakin syöttää jopa päivittäin muun tuoreruoan lisänä. Muita hyvin vitamiini- ja kuitupitoisia kasviksia ovat punajuuri, lanttu, nauris ja varsiselleri. Kaaleista marsulle voi antaa valko- ja kiinankaalia, savoiinkaalia, kukka-sekä parsakaalia. Kaaleja on syötettävä vain pieninä määrinä ja varovasti, sillä kaalit voivat muodostaa kaasuja marsun vatsaan. Lisäksi marsulle voi antaa omenaa, tomaattia, persiljaa, marjoja, lehtipuiden oksia tai vaikka idättää siemeniä. Myös erilaiset yrtit ovat usein marsujen terveellisiä herkuja. Kesäisin voi marsulle kerätä ulkoa voikukanlehtiä kukintoineen, erilaisia ruohokasveja, maitohorsmaa, siankärsämöä, virmaa, valkoapilaa, porkkanan naatteja, mustikan ja puolukan varpuja, vadelman ja herukoiden oksia lehtineen ym. Voit myös kuivattaa esim. lehtipuiden ja vadelman oksia, maitohorsmia sekä voikukkaa marsun talviherkuksi. Muista kuitenkin, ettei poimi ruohoja teiden varsilta tai lemmikkien ulkoilutuspaikkojen läheisyydestä. Marsulle ei saa antaa perunaa, sipulikasveja, sitrushedelmiä ja käsiteltyjä kasviksia (säilöttyjä, pakastettuja tai kypsennettyjä). Marsu on täysin kasvissyöjä eli sille ei saa antaa mitään eläinkunnasta peräisin olevaa ravintoa. On myös huomioitava, ettei marsu täytä vatsaansa pelkällä tuoreravinnolla tai pelletillä, vaan syö myös runsaasti kuivaa heinää. Kun marsu syö paljon kasviksia, sen tarve juoda vettä vähenee. Marsujen vedentarve on yksilöllistä. Toiset eivät juo lähes laisinkaan, mutta toiset leikkivät vedellä ja juovat muutoinkin runsaammin. Tällöin on hyvä miettiä suolakiven tarpeellisuutta sekä sijoituspaikkaa. Marsu ei tarvitse kalkki- ja suolakiveä.

SMY marsun hyvinvoinnin edistäjänä

Yhdistys kehittää marsuharrastusta koko Suomessa ja toimii yhdessä marsuharrastajien kanssa marsujen hyvinvoinnin ja harrastustoiminnan edistämiseksi. Smy julkaisee jäsenlehteä Marsu Magazineä 4 kertaa vuodessa. Yhdistyksellä on monenlaista toimintaa, kuten näyttelyitä, koulutuksia, erilaisia tapahtumia ja kilpailuja. Yhdistys jakaa aktiivisesti tietoja ja taitoja marsun hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Jäsenet saavat alennuksia mm. osallistumisesta tapahtumiin ja ostaa tuotteita tai palveluja edullisemmin yhteistyökumppaneilta. Kaikki ovat tervetulleita mukavaan harrastukseen!

www.marsuyhdistys.net
smy.hallitus@gmail.com

Suomen Marsuyhdistys ry

Marsu ja sen hoito

Marsuista yleisesti

Marsu on kotoisin Etelä-Amerikasta ja kuuluu Caviidae-heimoon eli marsueläimiin. Luonnossa marsut elävät laumoina, ja niille on kehittynyt laaja kirjo erilaisia ääniä, joilla ne kommunikoivat keskenään. Perun intiaanit ovat kasvattaneet marsuja kotieläiminään lihantuotantoa varten. Eurooppaan marsut tulivat 1500-luvulla espanjalaisten löytöretkeilijöiden mukana. Marsun suosioon lemmikkinä on vaikuttanut sen sympaattinen ulkonäkö, lempeä ja sopeutuvainen luonne. Marsut ovat erittäin seurallisia ja oppivat tuntemaan hoitajansa. Yleensä ne tykkäävät sylissä makoilusta ja silittelystä.

Marsut ovat melko pitkäikäisiä. Hyvässä hoidossa marsu voi elää jopa 8- vuotiaaksi, keski-ikä on n. 4-6 vuotta. Marsu on päiväeläin eli sillä on sama rytmi kuin ihmisellä. Ne liikkuvat, touhuavat, syövät ja juovat öisin, mutta pääosin lepäilevät ja nukkuvat. Yksilöllistä kokovaihtelua on jonkin verran. Yleisemmin marsu painaa n. 900-1200 g. Marsuista on olemassa paljon eri turkkimuunnoksia: sileäkarvaisia, karkeakarvaisia, pitkäkarvaisia ja karvattomia. Myös erilaisia värejä ja kuvioita on paljon. Marsujen luonteissa on jonkin verran eroja, niin yksilöllisesti kuin turkkimuunnoksen mukaisesti. Marsujen turkkimuunnoksissa käytetään harrastuksessa yleisesti sovitusti rotu-nimikettä.

Marsu kannattaa hankkia suoraan kasvattajalta. Marsun luovutusikä on 5 viikkoa. Kun pieni marsunpoikanen muuttaa uuteen kotiin, se saattaa ensimmäiset viikot olla säikky ja pysyttelee paljon piilossa. Tämä on normaalia, koska saaliseläimenä marsu on luontaisesti arka. Siten uusissa tilanteissa se helposti jännittää kaikkea uusia ääniä ja ympäristöä. Mitä enemmän marsua otetaan syliin uudessa kodissa, sitä nopeammin se tottuu uuteen ympäristöön ja uusiin hoitajiinsa, joten käsittelyä ei kannata lykätä liian pitkään vaan poikasta kannattaa käsittelemään päivän tai kahden kuluttua. Vaikka marsu olisi ollut kasvattajalta lähtiessään kesy, on luonnollista, että sen luottamus joudutaan voittamaan uudelleen uudessa kodissa. Nostaessasi marsua, pidä siitä kiinni molemmin käsin, siten pystyt jakamaan sen painon tasaisemmin ja asento on eläimelle miellyttävä. Käytä marsua käsitellessäsi aina määrätietoista ja rauhallista liikettä. Älä purista, vaikka marsu vähän rimpuilisi, tiukassa otteessa marsu vaan hätäntyy entistä enemmän. Marsun ei kestä putoamista, joten myös silloin kun marsu on jo kesy, sen silityksessä tulee olla huolellinen ja varmistaa, ettei se pääse hyppäämään esimerkiksi sohvalta tai sylistä lattialle.

Marsun asuttaminen

Häkki on marsun koti, ja siellä se viettää suurimman osan elämästään. Häkin tulee olla riittävän tilava ja virikkeellinen. Kahdelle marsulle suositeltava minimihäkin koko on 120 cm x 70 cm häkki, eikä liian isoa häkkiä ole. Marsuja voi pitää myös katottomassa aitauksessa, sillä marsut eivät juurikaan kiipeile. Akvaariot ja terraariot sopivat huonosti marsun asumukseksi, ja ovat vaikeita puhdistaa. Kuivikkeiksi sopii hyvin kosteutta imevä ja tassuystävällinen materiaali. Kissanhiekkä ja puupelletti ovat useimmiten marsun jalapohjille liian karkeita. Marsu ei myöskään voi asua pelkän sanomalehden päällä, ja lisäksi sanomalehden syöminen on haitallista marsun ruoansulatukselle. Häkin lisäksi marsu tarvitsee juomapullon tai juomakupin. Ruokakupiksi on hyvä valita tasapohjainen, paksureunainen kuppi, joka ei kaadu, kun marsu nousee etujaloillaan sen reunalle. Juomapulloon vaihdetaan raikas vesi päivittäin ja samalla tarkistetaan, ettei se vuoda tai ole tukossa. Heinäseimessä heinät pysyvät paremmin puhtaina, kun marsu ei pääse sotkemaan niitä. Lisäksi häkissä olisi hyvä olla virikkeitä ja piiloja. Pesäkoppi, putki tai onkalo käyvät hyvin suojapaikaksi. Jotkut marsut tykkäävät myös riippumatoista ja erilaisista matalista tasoista, joiden päältä on mukava istuskella ja tähystellä. Heinäkasa peuhattavaksi, pyykkipojalla häkin pinnoihin kiinnitetyt vihannekset ja lehtipuiden oksat ovat myös aktivoivia ja terveellisiä virikkeitä. Mitä enemmän keksit marsuillesi puuhaa, sitä onnellisempia ja terveempiä ne ovat!

Häkki tulee siivota vähintään kerran viikossa. Siivoustiheyteen vaikuttaa käytettävä kuivike, marsujen määrä sekä tietenkin häkin koko. Kun häkki haisee se on ollut jo jonkin aikaa liian likainen. Marsu on herkkä eläin, jonka nenä kulkee lähellä lattian pintaa, ammoniakkihöyryistä se voi saada hengitystietulehduksen. Siivouksen yhteydessä häkin pohjalaatikko on hyvä pestä yleispuesuaineella ja huuhdella huolellisesti. Myös vesipullo ja ruokakuppi pestään ja huuhdellaan häkin siivouksen yhteydessä, tarvittaessa myös useammin. Myös kaikki marsun putket ym. virikkeet kannattaa pestä ainakin muutaman kerran vuodessa.

Perushoito

Perushoitoon kuuluu marsun terveydentilan ja yleiskunnon tarkistus päivittäin. Marsun kynnet tulee leikata noin kahden viikon välein pieneläimelle tai kissalle tarkoitetuilla kynsisaksilla. Marsuja harvemmin tarvitsee pestä, ne eivät normaalisti likaannu niin, että tarvitsisivat kokopesua. Ennen näyttelyä peseminen on kuitenkin suotavaa. Marsulla on rasvarauhanen takapuolessa (pienen hännänikaman yläpuolella). Rasvarauhanen tuottaa rasvaa marsun turkkiin. Se likaantuu vä-

lillä ja voi tulehtua. Rasvarauhanen tulee tarkistaa usein ja tarvittaessa pestä. Marsun korvat erittävät korvan väristä vahamaista vaikkua. Korvat tulee puhdistaa aina kun ne ovat selvästi likaiset. Tassunpohjia on myös hyvä rasvata tarvittaessa. Tähän on monia hyviä erilaisia rasvoja, kuten vaseliini ja erilaisia hunajapohjaisia tuotteita. Marsun tassunpohjiin voi kasvaa känsiä ja rasvaamalla tassunpohjia säännöllisesti ehkäiset niiden syntymistä. Tarkistan myös marsun silmät päivittäin. Marsun hampaat ja purenta on hyvä tarkistaa myös viikoittain. Jos marsuun ilmestyy loisia, älä hätäänny, se ei johdu huonosta hoidosta. Loisten hoitoon saat eläinlääkäriltä tarvittavat lääkkeet ja hoito-ohjeet. Mikäli tulee tarvetta madottaa marsusi, kysy sopivaa valmistetta ja annostusta eläinlääkäriltäsi.

Ruokinta

Oikea ruokinta on marsunhoidon A ja O. Marsun ruokinnassa on kaksi tärkeää asiaa: hyvälaatuinen kuiva heinä ja C-vitamiini ovat marsulle välttämättömiä. Marsun ruoansulatus perustuu sen suoliston bakteerikannan toimintaan ja toiminta voi häiriintyä monesta syystä. Kuivaa heinää tulee olla marsun saatavilla koko ajan. Heinän tulee olla vihreää, pölytöntä ja hyvän tuoksuista. Marsu ei pysty itse tuottamaan ja säilyttämään elimistössään C-vitamiinia ja sen tulee saada sitä päivittäin muun ruokinnan ohella. Aikuisen marsun C-vitamiinin tarve on noin 20 mg päivässä. Marsulle on saatavana erilaisia C-vitamiinivalmisteita eläinkaupoista sekä apteekeista. C-vitamiinia voi annostella esim. tuoreiden vihannesten päälle. Teollisten C-vitamiinivalmisteiden lisäksi esimerkiksi paprikassa on runsaasti C-vitamiinia.

Pellettiä/siemenseosta marsulle annetaan marsun tarpeen mukaan. Markkinoilla on paljon eri tuotemerkkejä. Ruoka ei saisi olla kovin rasvaista, sopiva rasvapitoisuus on noin 2-4 %. Hyvä valkuais- eli proteiiniinimääräsuositus vaihtelee marsun iän ja aktiivisuuden mukaan 15-20 % välillä. Kuitua ruuassa tulee olla runsaasti vähintään 15 %. Ruoassa tärkeää on myös sen kalsium- ja fosforipitoisuuksien välinen suhde, sopiva suhde on 2:1. Fosforia ei saisi milloinkaan olla kalsiumia enemmän. Siemenseoksissa on usein värikkäitä väriaineilla värjättyjä palasia. Keinotekoisia väriaineita tulisi välttää, koska niiden kertyessä elimistöön ne aiheuttavat jopa syöpää. Lisäksi siemensekoituksesta marsu voi valita herkut ja saattaa lihota liikaa. Marsulle kannattaa antaa silloin tällöin kuivaa leipää